

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Економічний факультет

КУЗЕНКО РУСЛАНА ВАСИЛІВНА

ПОРЯДОК СКЛАДАННЯ ТА ПОДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВА

071 «Облік і оподаткування»

Автореферат
на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Івано-Франківськ – 2023

Дипломна робота виконана в Прикарпатському національному університеті імені
Василя Стефаника

Науковий керівник _____

(науковий ступінь, вчене звання, місце роботи, посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Рецензент: _____

(науковий ступінь, вчене звання, місце роботи, посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Захист відбудеться «__» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

_____ (підпис) (ім'я та прізвище)

ЗМІСТ

ВСТУП		3
РОЗДІЛ 1	ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ І ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	
1.1.	Сутність та мета складання фінансової звітності	5
1.2.	Види, склад та класифікація фінансової звітності підприємства	9
1.3.	Законодавчо-нормативне регулювання складання і подання фінансової звітності	13
РОЗДІЛ 2	МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ	
2.1.	Структура, зміст статей балансу та методика його складання	18
2.2.	Зміст та методика складання форми №2-м «Звіт про фінансові результати» ТОВ «МЦ «Медхауз»	23
2.3.	Порядок подання та оприлюднення фінансової звітності підприємства	26
РОЗДІЛ 3	АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ТОВ «МЦ «МЕДХАУЗ»	29
3.1.	Аналіз динаміки та структури активів, капіталу та фінансових результатів ТОВ «МЦ «Медхауз»	29
3.2.	Аналіз платоспроможності, ліквідності та фінансової стійкості ТОВ «МЦ «Медхауз»	35
3.3.	Факторний аналіз показників рентабельності ТОВ «МЦ «Медхауз»	39
ВИСНОВКИ		46
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ		50
ДОДАТКИ		56

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Успішна діяльність підприємств в сучасних умовах потребує постійного підвищення ефективності його фінансово-господарської діяльності. Для цього необхідно мати певну інформаційну базу, яка б могла задовольнити інформаційні потреби всіх зацікавлених користувачів для обґрунтування та прийняття ними важливих управлінських рішень. Саме такою інформаційною базою є фінансова звітність, яка надає повну та об'єктивну інформацію, що стосується поточного стану і результатів діяльності підприємства за звітний період. Також фінансова звітність є надійним джерелом проведення аналізу діяльності підприємства та дозволяє визначити напрями подальшого розвитку підприємства та його економічний потенціал.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Робота виконана в межах науково-дослідної тематики кафедри Обліку і оподаткування Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника.

Мета і завдання дослідження. Мета дипломної роботи це висвітлення теоретичних та методичних аспектів формування та подання фінансової звітності, здійснення аналізу її показників.

Для досягнення зазначеної мети необхідно вирішити наступні завдання:

- розкрити сутність та мету складання фінансової звітності;
- дослідити види, склад та класифікацію фінансової звітності підприємств;
- розглянути законодавчо-нормативне регулювання складання і подання фінансової звітності;
- дослідити структуру, зміст статей балансу та методику його складання;
- розглянути зміст та методику складання форми №2-м «Звіт про фінансові результати» ТОВ «МЦ «Медхауз»;
- дослідити порядок подання та оприлюднення фінансової звітності підприємства;

- провести аналіз динаміки та структури активів, капіталу та фінансових результатів ТОВ «МЦ «Медхауз»;
- оцінити платоспроможність, ліквідність та фінансову стійкість ТОВ «МЦ «Медхауз»;
- провести факторний аналіз показників рентабельності ТОВ «МЦ «Медхауз».

Об'єктом дослідження є процес організації та методики складання і подання фінансової звітності, аналіз її показників.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і практичних питань організації складання і подання фінансової звітності, аналіз її основних показників.

Методи дослідження. При проведенні дослідження було використано загальнонаукові та специфічні методи дослідження. Системний підхід до об'єкта дослідження при вивченні законодавчо-нормативного регулювання формування фінансової звітності. Методи аналізу, синтезу при вивченні методики складання фінансової звітності. Методи групування, порівняння, вибіркового спостереження, факторний аналіз при проведенні аналізу показників фінансової звітності. Метод абстракції та узагальнення при формулюванні висновків. Графічний та табличний методи для наочного оформлення результатів дослідження.

Інформаційно-методологічною базою дослідження є: законодавчі й нормативні акти; укази Президента; постанови Кабінету Міністрів України; наукова література; статті вітчизняних і зарубіжних вчених у періодичних виданнях; відомості мережі Інтернет; дані фінансової звітності ТОВ «МЦ «Медхауз».

Наукова новизна отриманих результатів полягає в узагальненні та аналізі наукової і методичної літератури з даної теми дослідження, уточненні теоретичних положень та розробці практичних рекомендацій для удосконалення складання і подання фінансової звітності.

Обсяг і структура роботи. Дипломна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури та додатків. Робота викладена на 50 сторінках, ілюстрована 18 таблицями, 5 рисунками та 3 додатками. Список використаної літератури містить 51 найменування.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У розділі Теоретико-методичні положення і економічна сутність фінансової звітності підприємства розкрито сутність та мету складання фінансової звітності, досліджено види, склад та класифікацію фінансової звітності підприємств, а також законодавчо-нормативне регулювання складання і подання фінансової звітності.

У ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [11] вказано, що фінансова звітність – це бухгалтерська звітність підприємства у якій на основі даних фінансового обліку відображається інформація що стосується фінансового стану, результатів діяльності, а також руху грошових коштів підприємства за звітний період.

Фінансову звітність підприємства формують з метою забезпечення зацікавлених користувачів інформацією про діяльність підприємства, його фінансовий стан, результати функціонування та рух грошових коштів для прийняття необхідних рішень.

Основні нормативні документи, що встановлюють порядок складання та подання фінансової звітності це: ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», ЗУ «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», Постанова Кабінету Міністрів Про затвердження порядку подання фінансової звітності, Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», НП(С)БО 2 «Консолідована фінансова звітність», П(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах», П(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність».

У розділі Методика формування фінансової звітності досліджено структуру, зміст статей балансу та методичку його складання, розглянуто зміст та методичку складання форми №2-м «Звіт про фінансові результати» ТОВ «МЦ «Медхауз», а також порядок подання та оприлюднення фінансової звітності підприємства.

Бухгалтерський баланс є інструментом, який дозволяє групувати та відображати інформацію про наявність та стан господарських ресурсів підприємства за їх складом та джерелами утворення на конкретну дату, з використанням загального вартісного вимірника [8, с.24].

НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [12] встановлює зміст і форму Балансу (Звіту про фінансовий стан) та розкриття його статей. П(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність» [13] установлює зміст і форму Балансу форми № 1-м та форми № 1-мс та порядок їх заповнення.

Оскільки, інформація, яка міститься у Балансі підприємства відображає лише обсяг активів, капіталу та зобов'язань підприємства на звітну дату, якої для оцінки результативності діяльності підприємства є недостатньо виникає необхідність у формуванні Звіту про фінансові результати підприємства. Щоб оцінити рівень розвитку суб'єкта господарювання та його ділову активність необхідно мати відомості про його доходи та витрати.

Звіт про фінансові результати є однією з складових фінансової звітності, що відображає достовірну інформацію про результати діяльності підприємства за звітний період. Дані Звіту про фінансові результати використовують для потреб прогнозування, здійснення аналізу динаміки та структури доходів та витрат, фінансової стійкості, показників рентабельності тощо [4].

ТОВ «МЦ «Медхауз» подає фінансовий звіт малого підприємства органам статистики та податковим органам. Квартальну фінансову звітність підприємство подає адресатам не пізніше ніж 25 число місяця, що настає за звітним кварталом, а річну фінансову звітність не пізніше 28 лютого наступного за звітним року.

У розділі Аналіз фінансової звітності ТОВ «МЦ «Медхауз» проведено аналіз динаміки та структури активів, капіталу та фінансових результатів ТОВ «МЦ «Медхауз», надано оцінку платоспроможності, ліквідності та фінансової стійкості ТОВ «МЦ «Медхауз» та проведено факторний аналіз показників рентабельності ТОВ «МЦ «Медхауз».

У структурі активів ТОВ «МЦ «Медхауз» протягом досліджуваного періоду більшу частку займають оборотні активи, проте у 2022 році їх частка зменшилася на 14,87 %. Що стосується структури пасивів, то більша частка майна досліджуваного підприємства формується за рахунок залучених джерел. У 2021 році відбулося незначне збільшення частки власного капіталу на 0,98 %, проте у наступного році вона зменшилася на 3,45%.

Протягом 2020-2022 рр. загальна величина доходів ТОВ «МЦ «Медхауз» має позитивну тенденцію то зростання. Так, у 2021 році доходи зросли на 3,89%, а у 2022 на 25,28%. Загальна величина витрат ТОВ «МЦ «Медхауз» за цей період має тенденцію до зростання, адже у 2021 році вони зросли на 2,85 %, а у 2022 році на 30,67 %.

Всі розраховані показники платоспроможності (фінансової стійкості) ТОВ «МЦ «Медхауз» за 2020-2021 рр. є значно меншими за граничні. Це свідчить про те, що досліджуване підприємство не може швидко та повністю оплатити свої зобов'язання та залежить від зовнішніх джерел фінансування.

Коефіцієнт загальної ліквідності дозволяє дізнатися чи достатньо у підприємства ресурсів для погашення його поточних зобов'язань. Розраховані значення цього показника ТОВ «МЦ «Медхауз» є значно меншими ніж граничне значення 2, що свідчить про те, що структура балансу є незадовільною, адже у підприємства немає достатньої кількості ресурсів для оплати поточних зобов'язань.

Коефіцієнт швидкої ліквідності показує здатність підприємства погасити поточні зобов'язання за умови своєчасного проведення розрахунків з дебіторами. Розраховані значення також є нижчими за критичне значення. Це означає, що у підприємства недостатньо швидко ліквідних активів, які б дозволили погасити його зобов'язання.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності відображає частку короткострокових зобов'язань яку підприємство може негайно, за необхідності, погасити за рахунок наявних грошових коштів. Даний коефіцієнт на підприємстві є значно нижчим за критичне значення ($> 0,2$) та зменшується. Тобто, підприємство не

має достатньо грошових коштів для погашення зобов'язань, які слід терміново погасити.

Рентабельність належить до основних відносних показників, який характеризує ефективність та прибутковість діяльності підприємства. Він визначає рівень віддачі ресурсів підприємства та ступінь використання капіталу.

Дослідження показників рентабельності показало, що найефективніше підприємство працювало у 2021 році. У 2022 році ефективність діяльності різко зменшилася за рахунок зменшення розміру прибутку. Факторний аналіз рентабельності продажу дозволив встановити, що для збільшення даного показника підприємству слід збільшити розмір прибутку.

ВИСНОВКИ

Основною метою формування фінансової звітності є збір та узагальнення достовірної інформації про майновий та фінансовий стан підприємства, його фінансові результати, а також ефективність діяльності за звітний період для задоволення інформаційних потреб внутрішніх і зовнішніх користувачів, які на її основі приймають управлінські рішення.

З'ясовано, що звітність підприємства класифікується за такими ознаками як: за видами, за періодом охоплення, за рівнем узагальнення, за порядком регулювання, за місцем користування, за обсягом показників та терміном подання. Також встановлено, що фінансова звітність складається з таких форм як: Баланс, Звіт про фінансові результати, Звіт про рух грошових коштів, Звіт про власний капітал, Примітки до річної фінансової звітності.

Вивчення нормативно-правового забезпечення порядку складання та подання фінансової звітності показало, що даний процес регулюється значною кількістю нормативних актів, основними серед яких вважається є ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Постанова Кабінету Міністрів Про затвердження порядку подання фінансової звітності, Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», П(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» та П(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність».

Встановлено, що ТОВ «МЦ «Медхауз» формує Баланс (Звіт про фінансовий стан) дотримуючись вимог П(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність» за формою 1-м. У активі балансу підприємства міститься інформація про стан майна, а у пасиві про стан власного капіталу і зобов'язань на початок та кінець звітного періоду. Звіт про фінансовий стан досліджуваного підприємства містить інформацію по розділах I, II активу, та I, III пасиву.

Дослідження змісту і методики складання Звіту про фінансові результати ТОВ «МЦ «Медхауз» показало, що дане підприємство формує даний звіт за формою 2-м, який містить лише один розділ. На його основі проводять

прогнозування, аналіз динаміки та структури доходів та витрат, платоспроможності, фінансової стійкості, показників рентабельності тощо.

Вивчення порядку подання та оприлюднення фінансової звітності ТОВ «МЦ «Медхауз» дозволило з'ясувати, що дане підприємство подає фінансовий звіт малого підприємства органам статистики та податковим органам. При цьому квартальну фінансову звітність підприємство подає адресатам не пізніше за 25 число місяця, що настає за звітним кварталом. Річну фінансову звітність подає не пізніше за 28 лютого наступного за звітним року.

Проведений горизонтальний та вертикальний аналіз балансу ТОВ «МЦ «Медхауз» показав позитивну тенденцію зростання валюти балансу. Виявлено негативний момент, а саме переважання у структурі пасивів залученого капіталу та його збільшення у останньому році. Також встановлено зменшення на 14,87% частки оборотних активів у складі активів у 2022 році, що негативно впливає на діяльність підприємства. Протягом 2020-2022 рр. загальна величина доходів та витрат ТОВ «МЦ «Медхауз» має тенденцію до зростання. В цілому ТОВ «МЦ «Медхауз» можна охарактеризувати як прибуткове підприємство, проте у 2022 році розмір його прибутку знизився на 247,5 тис. грн., що можна пояснити перевищенням темпу приросту витрат над темпом приросту доходів. Отже, для запобігання зменшення величини прибутку рекомендуємо підприємству ретельніше планувати доходи і витрати, а також впровадити заходи, спрямовані на максимізацію доходів і мінімізацію витрат, що дозволить збільшити прибуток підприємства в перспективі.

Проведений аналіз показників платоспроможності (фінансової стійкості) ТОВ «МЦ «Медхауз» за 2020-2021 рр. показав, що всі розраховані показники не відповідають граничним значення, що свідчить про те, що досліджуване підприємство не здатне швидко сплатити свої зобов'язання та залежить від зовнішніх джерел фінансування. Проведений аналіз ліквідності ТОВ «МЦ «Медхауз» за 2020-2022 рр. показав, що найкраща ліквідність у підприємства була у 2021 році. Коефіцієнти загальної, швидкої та абсолютної ліквідності

протягом аналізованого періоду є значно нижчими за критичні значення, а у 2022 році спостерігається погіршення ліквідності підприємства.

Проведений аналіз рентабельності показав, що досліджуване підприємство найефективніше працювало у 2021 році, адже у цьому році значення показників рентабельності були найбільші. У 2022 році показники рентабельності різко зменшилися, що пов'язано із зменшенням розміру прибутку та потребує розробки заходів його збільшення. Факторний аналіз рентабельності продажу показав, що резервом покращення даного показника є збільшення розміру прибутку. Здійснений аналіз рентабельності активів з використанням моделі «DuPont» дозволив виявити наступні резерви покращення рентабельності активів, а саме: збільшення питомої ваги оборотних активів у складі активів підприємства та збільшення кількості оборотів, які проходять запаси за звітний період.

Отже, на основі проведеного дослідження сформулюємо рекомендації на покращення фінансово-господарської діяльності ТОВ «МЦ «Медхауз»:

- оновлення основних засобів, придбання нового обладнання, що дозволить покращити рівень діагностики та лікування, підвищить конкурентоздатність підприємства та приверне увагу потенційних пацієнтів;

- підвищення показників ліквідності та платоспроможності шляхом: забезпечення достатнього розміру власного капіталу і його приросту в необхідних розмірах шляхом спрямування прибутку на його поповнення; підтримання на оптимальному рівні оборотності запасів та дебіторської заборгованості; періодичне проведення контролю за зміною показників ліквідності і платоспроможності; здійснення управління запасами; проведення планування необхідного розміру ліквідних засобів та мінімальної потреби в грошових активах;

- збільшення виручки від реалізації шляхом збільшення щільності запису пацієнтів на день, розробки маркетингової програми спрямованої на збільшення лояльності пацієнтів та формування позитивного іміджу закладу,

розробки заходів підвищення кваліфікації та доброзичливості персоналу, розробки програм поширення окрім лікувальних ще й профілактичних заходів;

– зменшення собівартості надання медичних послуг, перегляд ключових статей витрат, використання у діяльності енергозберігаючих технологій, пошук постачальників на вигідних умовах.

СПИСОК ОСНОВНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Безкорвайна Л. Оприлюднення фінансової звітності: хто, де, коли? Медична бухгалтерія. 2023. № 4. URL: <https://ibuhgalter.net/material/1468/28287>
2. Вороная Н., Чернишова Н. Головне про річну фінзвітність. Податки & Бухоблік. 2019. № 101. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2019/december/issue-101/article-105998.htm>
3. Вороная Н., Чернишова Н. Скорочена фінзвітність. Грудень 2020. № 103. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2020/december/issue-103/article-112590.html>
4. Глушач Ю.С. Фінансова звітність за П(С)БО: навчально-методичний посібник. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. 88 с.
5. Гудзенко Н. М., Коваль Н. І., Плахтій Т. Ф. Вплив інформаційних потреб користувачів на структуру та наповнення фінансової звітності. Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2018. № 5. С. 102–113. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efmapnp_2018_5_10
6. Іванчук Н. В. Звітність підприємств : навчальний посібник. Острого : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 208 с.
7. Іванчук Н. В. Фінансова звітність як джерело інформації для аналізу фінансового стану підприємства. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка» : науковий журнал. Острого : Вид-во НаУОА, вересень 2020. № 18(46). С. 57–61.
8. Конспект лекцій з дисципліни «Бухгалтерський облік» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» (Частина I)/ Укладач О.В. Будько. Кам'янське: ДДТУ, 2020. 114 стор.
9. Омельченко В. В., Андрющенко І. Є. Використання факторного моделювання в діагностиці фінансової діяльності. Ефективна економіка. 2020. № 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8241>
10. Пантелеєв В. П., Юрченко О. А., Курило Г. М., Безверхий К. В. Звітність підприємств : навч. посіб. (для студ. вищ. навч. закл. за спец. «Облік і

оподаткування») / за заг. редакцією д. е. н., проф. В. П. Пантелеєва. К.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2017. 432 с.

11. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996-XIV. Верховна Рада України : веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

12. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : наказ М-ва фінансів України від 07 лют. 2013 р. № 73. Верховна Рада України : веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>

13. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність»: наказ М-ва фінансів України від 25.02.2000 р. № 39. Верховна Рада України : веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text>

14. Царук В. Ю. Фінансова звітність підприємств в сучасних умовах господарювання: проблемні аспекти і перспективи розвитку. Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка. Економічні науки. 2017. Випуск 26. С. 236-243.

15. Чайка Т. Ю., Александрова В. О., Бабіч В. В. Платоспроможність, ліквідність і фінансова стійкість: теоретичні і методичні аспекти аналізу. Вісник Національного технічного університету "ХПІ" (економічні науки) : зб. наук. пр. Харків : НТУ "ХПІ", 2018. № 37 (1313). С. 82-89.

16. Ярошевська О.В. Методи оцінки ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства. 2016. С.202-219.

17. Shkromyda, V. V., Shkromyda, N. Y., & Gnatyuk, T. M. (2022). Integrated reporting in the context of information provision of key stakeholders. The actual problems of regional economic development, 2(18), 23-30.